



ZAŠTITA ULJANE REPICE

Olga Vidaković, dipl.ing

ZAŠTITA OD KOROVA

- Na parcelama čistim od korova primena herbicida može da izostane
- Ako je parcela jako zakorovljena gajena biljka može da zaostane u porastu i da tokom zime izmrzne zbog nedovoljne razvijenosti
- Mogu se koristiti totalni herbicidi pre setve

Pregled herbicida koji se mogu koristiti u uljanoj repici

Aktivna materija	Preparat	Korovi koje suzbija	Doza	Vreme primene
Trifluralin	Treflan Trifluralin Herbitref Trefgal i dr.	1-god.uskolisni (travni) i 1-god. širokolisni	1,2-2,5 l/ha	Inkorporacija
Klomazon	Gamit 4-EC	1-god.uskolisni (travni) i 1-god. širokolisni	0,2-0,3 l/ha	Inkorporacija
Alahlor	Alahlor 480 Alahlor E – 48 Alaherb	1-god.uskolisni (travni) i 1-god. širokolisni	3-5 l/ha	Posle setve, a pre nicanja
Hlopiralid	Lontrel – 100 Pikogal	Širokolisni korovi PALAMIDA	0,6-1 l/ha	Kad je repica 2 lista do 10-15 cm visine, palamida 10-15 cm, a ostali korovi 2-6 listova

Herbicidi koji uništavaju divlji sirak, pirevinu, muhare i samoniklu pšenicu, ječam

Aktivna materija	Preparat	Korovi koje suzbija	Doza	Vreme primene
Fluazifop-P-Butil	Fusilade Super	1-god. I višegodišnji uskolisni (travni) korovi	1-god. 1-2l/ha višegodišnji 2-4 l/ha	Kad korovi imaju 3-5 listova
Kvizalofop-P-Tefuril	Leopard 5-EC	1-god. I višegodišnji uskolisni (travni) korovi	1-god. 0,5-1,5l/ha	Kad korovi imaju 3-6 listova
			višegodišnji 1,5-2,5 l/ha	
			Za d.sirak 2,5-3 l/ha	
			Za pirevinu 3-4 l/ha	Kad su korovi 10-20 cm visine
			Za zubaču 3-4 l/ha	Kad su korovi 30 cm visine
Kvizalofop-P-Etil	Targa Super	1-god. I višegodišnji uskolisni (travni) korovi	Za proso 0,5l/ha	U fazi 3 lista
			Za muhare 1l/ha	U fazi 4-5 listova
			Sirak iz semena 1,5l/ha	U fazi 6 listova
			Sirak iz rizoma 2,5-3,5 l/ha	U fazi 3-6 listova

ŠTETOČINE ULJANE REPICE

Repičina lisna osa (*Athalia rosae*)

- Repičina lisna osa predstavlja kod nas najvažniju štetčinu uljane repice, koja joj u pojedinim godinama za kratko vreme proždere list i izaziva golobrst.
- Osica je dužine oko 8 mm, a štetna je njena pagusenica. Ona je najpre crno-sive boje, a posle zadnjeg presvlačenja žuto-zelena. Njihov razvoj traje 15-20 dana. Vrlo su proždrljive, naročito u podnevnim satima kad je najtoplije. List grizu prvo između nerava, a zatim ga skeletiraju tako da ostaje čitava samo glavna nervatura.
- Štete od ove vrste se mogu lako uočiti po izjedenim biljkama. Ima dve do tri generacije godišnje, a do šteta dolazi usled napada poslednje generacije u septembru i oktobru.

Sl.1 odrasli insekt

Sl.2,3 pagusenica



Insekticidi efikasni za uništavanje repičine lisne ose

Aktivna materija	Preparat	Doza	Vreme primene
Deltametrin	Decis 2,5 EC	0,2-0,3 l/ha	Prskanja se izvode kad je prisutna u proseku 1 gusenica po biljci
m.c.f + cipermetrin	Cimogal Monometrin	0,7-1 l/ha	
Alfa - cipermetrin	Fastac 10EC Direkt	0,1 l/ha	
Bifentrin	Futocid-EC Talstar 10 EC	0,1-0,15 l/ha	

REPIČIN SJAJNIK (*Meligethes aeneus*)

Ozbiljna štetočina uljane repice. Boje je tamnozelene do tamnoplave metalnog sjaja. Zimuje u zemljištu ili pod opalim lišćem. Oštećuje cvet uljane repice-hrani se polenom i prašnicima, a nekad i čašičnim listićima, što dovodi do sušenja pupoljaka i cvetova i smanjenja prinosa semena. Kad se cvetovi otvore, prestaju štete od insekta jer se oni tada hrane polenom

Sl.1 i 2 odrasli insekt

Sl.3 larva



Insekticidi efikasni za uništavanje repičinog sjajnika

Aktivna materija	Preparat	Doza	Vreme primene
Endosulfan	Thiodan E-35 Thionex E-35 Tiolid	1,2-1,8 l/ha	Od formiranja cvetnih polenova do pred cvetanje
Hlorpirifos + cipermetrin	Nurelle - D	0,75-1 l/ha	Na početku pojave imaga
Foksin	Volaton 500 EC	2 l/ha	Samo na početku cvetanja
Fozalon	Zolone Liquide	2 l/ha	
Alfa-cipermetrin	Fastac 10-EC	0,1 l/ha	
Bifentrin	Talstar 10 EC	0,1-0,2 l/ha	U fazi pupoljaka
Esfenvallerat	Sumi-Alpha 5 EC	0,1-0,2 l/ha	Do pred cvetanje

CRVENOGLAVI REPIČIN BUVAČ (*Psylliodes chrysocephala*)

Buvač oštećuje u jesen novozasejanu repicu. Larve miniraju lišće i buše peteljke i stabljike, a njihov razvoj se ne prekida ni zimi, osim na niskim temperaturama. Usled toga prouzrokuju uginjavanje useva tokom zime. Do najvećih šteta dolazi ako je zima blaga.

Insekticidi efikasni za uništavanje repičinog buvača

Aktivna materija	Preparat	Doza	Vreme primene
Malation	Malation E-50 Etiol tečni	1,5-2,5 l/ha	Posle pojave imaga
Dimetoat	Perfekthion Sistemin 40 EC Fosfamid	0,075-0,1% (7,5-10 ml/10 l vode)	
Fenitroton	Fenitroton 50 EC Fenin Futotion EC 50	1 l/ha	
Bifentrin	Talstar 10 EC	0,15 l/ha	



**Velika repičina pipa (*Ceutorhynchus napi* Gyll.) i
mala repičina pipa (*C. pallidactylus* Marsh.)**



- Larve pipa buše hodnike u stabljici, peteljka i žilama listova krećući se prema gore ili dolje (slika). Štete su veće što je kraća stabljika u koju je odloženo jaje.



Larve velike repičine pipe uzrokuju znatno veće štete.

Jedan dan nakon napada uočavaju se histološke promene na biljci, a biljka postaje deformisana.

Razvoj biljke se usporava iznad napadnutog mesta, a tkivo puca.

Biljka stvara postrane izboje i ima žbunast izgled.

Zrenje je razvučeno, što otežava žetvu. Pucanje tkiva omogućuje sekundarnu zarazu mikroorganizmima.

BOLESTI ULJANE REPICE

Crna pegavost (*Alternaria brassicae*)

- Napada povremeno uljanu repicu. Pojava bolesti zavisi od vremenskih prilika. U kišnim godinama i u područjima gde je povišena relativna vlažnost vazduha, ova bolest može izazvati velike štete, naročito u slučajevima kad se kao sekundarni parazit naseli *Botritis cinerea*. Zbog prinudnog sazrevanja, šturosti zrna i osipanja semena, prinos se može smanjiti i do 75%.
- Znaci zaraze mogu se pojaviti u raznim razvojnim fazama biljke – od nicanja do zrenja. Na listovima, stablu i ljuskama javljaju se mnogobrojne izdužene pege, gotovo crne boje, promera 0,5-1,2 mm.
- Mere suzbijanja: **plodored**- neophodan je višegodišnji plodored jer se parazit održava u zemljištu na žetvenim ostacima.



01

02

Efikasni fungicidi za suzbijanje *Alternarie brassicae*

Aktivna materija	Preparat	Doza	Vreme primene
Mankozeb	Ditan M-45	2-2,5 kg/ha	Preventivno
Propineb	Antracol	1,5-1,8 kg/ha	
Difenikonazol	Score	0,5 l	U vreme pojave prvih simptoma

Slide 17

O1 Olga, 1/30/2013

O2 Olga, 1/30/2013

BELA TRULEŽ

(Sclerotinia sclerotiorum)

Parazit se javlja na svim biljnim delovima. Znaci zaraze jasno se vide na odraslim biljkama koje pokazuju znake žućenja i sušenja dok su zdrave biljke zelene boje. Na takvim biljkama na prizemnom delu stabljike, a ponekad i duž cele stabljike, zapaža se u unutrašnjosti bela micelija u kojem leže crne sklerocije. Na prizemnom delu stabljike može se naći i bela površinska micelija. Vrlo često dolazi do loma stabljike. Zaraza može zahvatiti i ljuske.

Mere borbe:

- Plodored (ne gajiti u plodoredu suncokret i soju)
- Hemijske mere

Efikasni fungicidi za suzbijanje *Sclerotinia sclerotiorum*

Aktivna materija	Preparat	Doza	Vreme primene
Vinklozolin	Ronilan FL	1l/ha	Prvo tretiranje početkom cvetanja, a drugo tretiranje po precvetavanju
Prosimidon	Sumilex 50 SC	1-1,5 l/ha	

Praćenje pojave štetočina

Pherocon Adult Monitoring® (Trécé Inc; Salinas, CA 93912) mamac dizajniran je za privlačenje odraslih kukaca u zatvorenom prostoru ili na polju. Sadrži specijalno formulirano ljepljivo koje ne mekša i ne cijedi se s ploče pod utjecajem visokih temperatura. Vodootporni karton obojan je žuto, čime postaje vizualno privlačan za kukce koji lete, a površine je 13,97 x 22,86 cm. Ploča na sebi sadrži otvore za provlačenje željezne žice na vrhu i kartonskog zareza pri dnu kojima se pričvršćuje za biljke ili kolac (Technical bulletin, 2010).

